

แนวปฏิบัติในการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพ

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

แนวปฏิบัติในการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพ

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ให้สามารถปฏิบัติงานอาชีพได้ รวมทั้งมีเจตคติ และกิจนิสัยที่ดีในการทำงาน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ โดยมีมาตรฐานวิชาชีพเป็นเกณฑ์ในการกำกับ ดูแล และตรวจสอบ ประเมินผลการเรียนของนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถจัดดำเนินการทดสอบภายใต้เงื่อนไขที่เป็นมาตรฐานของวิชาชีพนั้น จำเป็นต้องมีการจัดทำเป็นเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ อันจะเป็นแนวทางในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนที่จะสำเร็จการศึกษา สู่ตลาดแรงงาน

อย่างไรก็ตามในการดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพแต่ละประเภทวิชา ผู้เกี่ยวข้องควรคำนึงถึงหลักการวัด และประเมินผลเป็นสำคัญ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่หลากหลายเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ตามมาตรฐานวิชาชีพนั้น ๆ

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ

สารบัญ

แนวปฏิบัติในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

- หลักการและเหตุผล 1
- แนวทางการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 3
- แผนภูมิแสดงแนวทางปฏิบัติของ
คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 9
- เครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 10
- การสร้างเครื่องมือประเมินมาตรฐาน
วิชาชีพ 11
- การกำหนดเกณฑ์การประเมิน 14
- ตัวอย่างเครื่องมือประเมินมาตรฐาน
วิชาชีพ 16

มาตรฐานวิชาชีพ

หลักการและเหตุผล

ภาวะการแข่งขันในโลกปัจจุบันและอนาคตมีแนวโน้มจะปรับเปลี่ยนไปสู่การแข่งขันที่มุ่งเน้นการใช้ความรู้ความสามารถ และทักษะต่างๆ ในการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความโดดเด่นทั้งคุณภาพ คุณลักษณะ และนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ ดังนั้นการขับเคลื่อนประเทศไปสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ได้จำเป็นอย่างไรจะต้องสร้างระบบเศรษฐกิจใหม่ที่มีพลวัตสูง มีลักษณะโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ และเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และที่สำคัญยิ่งคือมีกำลังคนที่มีคุณภาพและมาตรฐานเพียงพอที่จะยกระดับคุณภาพของสินค้าและบริการ รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมใหม่ เพื่อให้สามารถปรับตัวได้รวดเร็วตามการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำเนิการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี โดยจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ นำความรู้อันเป็นสากลในทางทฤษฎีและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม และกิจนิสัยที่พึงประสงค์ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ มีการกำหนด มาตรฐานวิชาชีพในหลักสูตรการอาชีวศึกษาแต่ละสาขาวิชา เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผลการเรียน ของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวนี้เรียกว่า มาตรฐานวิชาชีพ

พิธีกรรมอุตสาหกรรม

ดังนั้น หากกล่าวถึงคุณภาพของการอาชีวศึกษาในส่วนของ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ จึงหมายถึง การทดสอบความรู้ ความ สามารถ และทักษะตลอดจนลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน วิชาชีพหนึ่ง โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม ซึ่งกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ไว้ชัดเจน พร้อมทั้งจัดดำเนินการประเมินภายใต้เงื่อนไขที่เป็นมาตรฐาน

บนระแวกเรือเคาะจะตระเตรียมมึงกำลังในระแวกการปฏิบัติงานของกะที่ดูไม่ ะอม พกชกรพจนกรฐนพิธีกรรมจะประกอบขึ้น เขาคือพลังที่ผลักดันให้ทุกคน ะกมพกณคณนี้ต้นคกรักกับข้อคิดเชิงคุณค่าที่จะกม พกณสัทธิจะไม่ใช่ข้อไปโลก ะกณนี้ระแวกกันนี้เองพกณคณนี้ระแวกจะคือพระพิธีกรรมกรฐน

กรณนี้ ระแวกจะคณนี้ระแวกจะประกอบขึ้น เขาคือพลังที่ผลักดันให้ทุกคน ะกมพกณคณนี้ต้นคกรักกับข้อคิดเชิงคุณค่าที่จะกม พกณสัทธิจะไม่ใช่ข้อไปโลก ะกณนี้ระแวกกันนี้เองพกณคณนี้ระแวกจะคือพระพิธีกรรมกรฐน

แนวทางการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 พ.ศ. 2547 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 พ.ศ. 2547 คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง คณะกรรมการผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวก ติดตาม และกำกับดูแลมาตรฐานนักเรียนนักศึกษาโดยกำหนดว่านักเรียนนักศึกษาต้องรับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เมื่อได้ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร ดังนั้น เพื่อให้การประเมินมาตรฐานวิชาชีพซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา มีแนวทางดำเนินการที่ชัดเจน ครอบคลุม ทั้งในส่วนของการจัดทำ การพัฒนา การติดตามผล การตรวจสอบ และการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ จึงสมควรกำหนดแนวปฏิบัติของคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ (ตามภาพประกอบ 1) ออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของงาน
ระดับที่ 2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของงาน

1. คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถาบัน หรือระดับจังหวัด เพื่อให้ระบบของการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งเกิดการระดมทรัพยากรร่วมกัน คณะกรรมการฯ ชุดนี้อาจจัดทำในรูปของสถาบัน หรืออาชีวศึกษาจังหวัด โดยสามารถนำสถานศึกษาเอกชนหรือสถานศึกษาประเภทอื่นที่ใช้หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียงร่วมเป็นคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการฯ ประกอบด้วยผู้บริหาร และหรือผู้แทนจากสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานประกอบการในจังหวัดนั้นๆ หรือจังหวัดใกล้เคียง โดยกำหนดให้มีหน้าที่ดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการประเมิน เพื่อให้การประเมินมาตรฐานวิชาชีพมีแนวปฏิบัติที่เป็นระบบเดียวกัน คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถาบันหรือระดับจังหวัด ควรได้มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการประเมินมาตรฐานวิชาชีพใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานแก่คณะกรรมการพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โดยคณะกรรมการฯ ชุดนี้ควรประกอบด้วยครู-อาจารย์จากสถานศึกษาในจังหวัดนั้นๆ หรือจังหวัดใกล้เคียง ผู้แทนจากสถานประกอบการแต่ละสาขาอาชีพ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.2.1 กำหนดสิ่งที่จะประเมิน โดยทั่วไป คณะกรรมการพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามข้อ 1.2 จะกำหนดสิ่งที่จะทำการประเมินตามมาตรฐานวิชาชีพแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน โดยพิจารณาจากคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ความสามารถ ทักษะต่างๆ ตลอดจนเจตคติหรือจรรยาบรรณในแต่ละสาขาอาชีพ ซึ่งจากคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านดังกล่าว คณะกรรมการควรร่วมกันพิจารณาเลือกประเภทและชนิดของเครื่องมือประเมินที่เหมาะสม

1.2.2 จัดทำเครื่องมือ เป็นการสร้างเครื่องมือ และแบบทดสอบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ให้สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพจะต้องร่วมกันพิจารณาเลือกประเภทและชนิดของเครื่องมือให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ โดยทั่วไปจะเลือกใช้แบบทดสอบภาคปฏิบัติเป็นหลัก และอาจมีแบบทดสอบข้อเขียนเป็นส่วนประกอบเท่าที่จำเป็น

ไฟล์ที่ชื่อ นโมะระประอที่จะชิดนพทัก 1.9.1

ะศ 9.1 อินนลพพิชกรในกรุทธนณก๊ะะโงนโงอ์กรนพพิชกรนกรกะนค

1.2.3 พัฒนาเครื่องมือ เมื่อกำหนดสิ่งที่จะประเมินพร้อมน้ำหนักความสำคัญของเป้าหมายผลการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพแต่ละประเภทแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาในแต่ละส่วนตามกระบวนการของการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุด

อนนอ์กรนพพิชกรนในกรุทธนณก๊ะะโงนโงอ์กรนพพิชกรนกรกะนค 2.9.1

1.3 จัดทำคลังข้อสอบ คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถาบันหรือระดับจังหวัด ควรได้มีการนำเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพมาจัดทำคลังข้อสอบไว้เป็นส่วนกลาง โดยมีแนวทางการปฏิบัติที่ครอบคลุมทั้งการจัดทำ การพัฒนา การสร้างเพิ่ม และการเก็บรักษา

ไฟล์ที่ชื่อ นโมะระประอที่จะชิดนพทัก 1.9.1

2. คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา คณะกรรมการชุดนี้สถานศึกษาแต่ละแห่งดำเนินการแต่งตั้ง ประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล ครู - อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ตามความเหมาะสม โดยคณะกรรมการข้างต้นนี้ต้องประสานงานกับ คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถาบันหรือระดับจังหวัด รับแนวนโยบายนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 วางแผนจัดเตรียมเครื่องมือและวุฒิบัตร คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา จะทำการสำรวจภายในสถานศึกษาของตนว่าเปิดสอน ประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางานใด รวมทั้งมีจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่จะต้องเข้ารับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพทั้งสิ้นกี่คน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถจัดเตรียมเครื่องมือวุฒิบัตรและอื่นๆ สำหรับผู้เข้ารับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

2.2 กำหนดวัน เวลา และสถานที่ประเมิน เพื่อให้สามารถบริหารเวลาและสถานที่ที่ใช้ทำการประเมิน คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษาควรมีการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ รวมทั้งจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการประเมินไว้ก่อนล่วงหน้าพร้อมปิดประกาศให้ผู้เข้ารับการประเมินทราบ ทั้งนี้อาจใช้เวลาช่วงสัปดาห์ก่อนสอบปลายภาคเป็นสัปดาห์ของการประเมินมาตรฐานวิชาชีพก็ได้ โดยช่วงเวลาการประเมินที่กำหนดนั้นให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้สถานศึกษาอาจจัดให้มีการประเมินตามสมรรถนะที่จัดในแต่ละระดับ หรือแต่ละชั้นปีได้ เช่น ปวช. 1, ปวช. 2, ปวช. 3 และ ปวส. 1, ปวส. 2

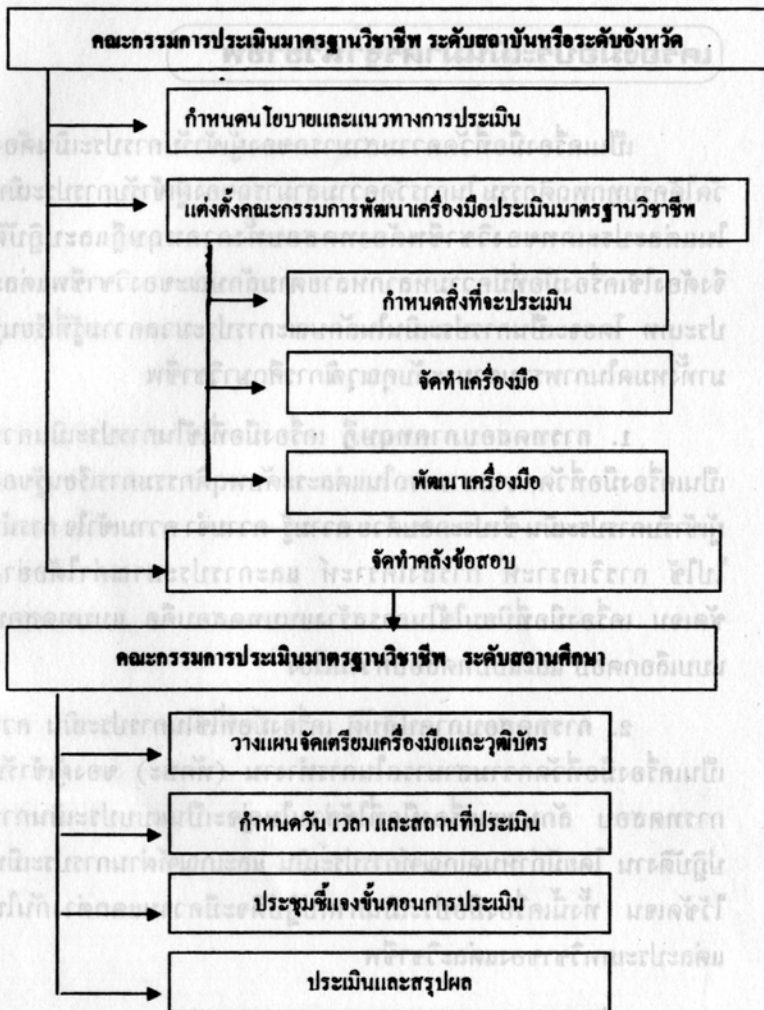

ระเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๑๕

2.3 ประชุมชี้แจงขั้นตอนการประเมิน เมื่อได้รับ
เครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพแล้ว คณะกรรมการประเมิน
มาตรฐานวิชาชีพระดับสถานศึกษา ควรได้มีการศึกษารายละเอียด
ขั้นตอนวิธีการประเมิน พร้อมประชุมชี้แจงแก่ครู - อาจารย์ผู้ม
มีส่วนร่วมทุกคน และควรมอบหมายให้แต่ละคณะวิชาหรือแผนกวิชาที่
จัดให้มีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพได้สรุปเรื่องที่จะประเมิน และติด
ประกาศเพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินทราบ เพื่อให้สามารถเตรียมตัวก่อน
เข้ารับการประเมินได้

2.4 ประเมินและสรุปผล สถานศึกษาทุกแห่งจะต้อง
ดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่นักเรียนนักศึกษา ตามกำหนด
เวลาที่ได้แจ้งไว้ พร้อมทั้งสรุปแจ้งผลการประเมินมาตรฐานวิชาชีพใน
แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ต่อคณะกรรมการประเมิน
มาตรฐานวิชาชีพระดับสถาบัน หรือระดับจังหวัดทุกครั้ง เมื่อสิ้นสุด
การประเมิน

ภาพประกอบ 1 แนวปฏิบัติของคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

เครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

เป็นเครื่องมือที่วัดความสามารถของผู้เข้ารับการประเมินต้องวัดได้ครบทุกพฤติกรรม ในการวัดความสามารถของผู้เข้ารับการประเมินในแต่ละประเภทของวิชาชีพต้องทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ จึงต้องใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลายตามลักษณะของวิชาชีพแต่ละประเภท โดยจะเป็นการประเมินในลักษณะการประมวลความรู้ที่เรียนรู้มาทั้งหมดในภาพรวมตามระดับคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ

1. การทดสอบภาคทฤษฎี เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินควรเป็นเครื่องมือที่วัดความสามารถในแต่ละระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประมาณค่าได้อย่างชัดเจน เครื่องมือที่นิยมใช้ในการสร้างแบบทดสอบคือ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ และแบบทดสอบความเรียง

2. การทดสอบภาคปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ควรเป็นเครื่องมือที่วัดความสามารถในการทำงาน (ทักษะ) ของผู้เข้ารับการทดสอบ ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นแบบประเมินการปฏิบัติงาน โดยมีกำหนดเกณฑ์การประเมิน และเกณฑ์ผ่านการประเมินไว้ชัดเจน ทั้งนี้เครื่องมือประเมินภาคปฏิบัติจะมีความแตกต่างกันในแต่ละประเภทวิชาของแต่ละวิชาชีพ

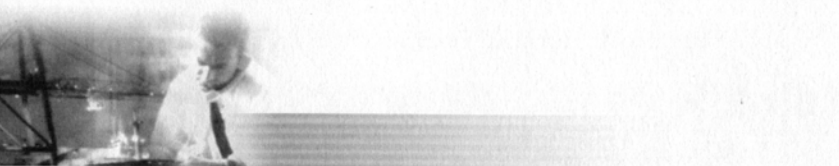

การสร้างเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

การสร้างเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพสำหรับนักเรียน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และเป็นตัววัดความสำเร็จประการหนึ่งของนักเรียน นักศึกษาทั้ง 2 ระดับ หลักสูตร ประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ เจตคติ ตลอดจน ทักษะทางการคิดและการปฏิบัติงานของนักเรียนนักศึกษาที่สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการด้านวิชาชีพ กาดหวังตามหลักสูตร

การสร้างเครื่องมือควรคำนึงถึงหลักการวัดผลการศึกษา พิจารณาใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือให้สามารถวัดได้จริงยุติธรรม สำหรับผู้รับการทดสอบ และเพื่อให้แปลผลคะแนนที่ได้จากการใช้ เครื่องมือประเมินที่ถูกต้องเชื่อถือได้ (Valid and Reliable) หลักการ สำคัญดังกล่าวมีดังนี้

1. **ความตรง (Validity)** เป็นลักษณะสำคัญที่สุดของแบบทดสอบ อธิบายระดับคะแนนที่ได้จากการทดสอบโดยใช้เครื่องมือแต่ละประเภท ความตรงของคะแนนขึ้นอยู่กับความพอเพียงของตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนความรู้เป็นสำคัญ เครื่องมือที่ดีควรจะให้คะแนนตามงานที่เป็นตัวแทน เครื่องมือที่มีความตรงสูงจะต้องพัฒนาตามกระบวนการที่เป็นระบบของการพัฒนาเครื่องมือ ได้แก่ นิยามขอบเขตงานที่จะวัดให้ชัดเจน เตรียมการกำหนดงานเขียนข้อสอบ พิจารณาร่างตัวแทนข้อกระทงหรืองานในแบบทดสอบที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพ เมื่อใช้เครื่องมือวัดนั้นทดสอบผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ผลการประเมินจึงจะเชื่อถือได้จริง

2. **ความเที่ยง (Reliability)** เป็นความคงที่หรือความคงเส้นคงวาในการวัดของเครื่องมือวัด ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนได้คะแนนจากการทดสอบของเครื่องมือชุดหนึ่ง 80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน หมายความว่า 80 เป็นตัวแทนการปฏิบัติการสอบได้ถูกต้องของผู้เรียน ถ้าเครื่องมือมีความเที่ยงสูง เมื่อทดสอบผู้เรียนด้วยเครื่องมือชุดเดิมในระยะเวลาต่างกันพอสมควรหรือนำเครื่องมือที่มีลักษณะคู่ขนานมีความตรงเท่าเทียมกันมาทดสอบผู้เรียนคนเดิมหรือกลุ่มเดิม คาดว่าผลการสอบวัดของผู้เรียนจะใกล้เคียงกัน ความคงเส้นคงวาในการวัดของเครื่องมือต้องชี้ให้เห็นว่าคะแนนที่เป็นผลการวัดเป็นอิสระจากความคลาดเคลื่อนในการวัดความเที่ยงจึงสามารถเชื่อถือได้

3. ความเป็นปรนัย (Objectivity) เครื่องมือที่ดีควรมีความเป็นปรนัย เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการทดสอบทุกคนได้รับความยุติธรรมเท่าเทียมกัน คะแนนผลการทดสอบแสดงความสามารถของแต่ละคนถูกต้อง ชัดเจนเปรียบเทียบกันได้ ดังนั้นการสร้างเครื่องมือจะต้องกำหนดโจทย์คำถามหรือปัญหาที่ชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจตรงกัน ผู้เรียนตอบคำถามหรือแก้ปัญหาตรงจุดที่ต้องการ ไม่ให้คะแนนตามใจผู้ให้คะแนน ดังนั้นในการสร้างเครื่องมือแต่ละประเภทต้องมีการกำหนดเกณฑ์และวิธีการให้คะแนนให้ชัดเจน

4. สามารถนำไปใช้ได้จริง (Practicality) เครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพนอกจากใช้แล้วจะให้ผลที่มีความตรงและความเที่ยงที่น่าพอใจแล้วกระบวนการประเมินต้องสามารถปฏิบัติได้จริง ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายกระบวนการบริหารการประเมินและการให้คะแนนต้องทำได้ง่าย รวดเร็ว สามารถตีความผลคะแนนได้ถูกต้อง

แนวคิดหรือหลักการ (จุดประสงค์) อันเป็นในกรณี

การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

คณะกรรมการพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพจะกำหนดเกณฑ์การประเมินจากลักษณะงานในแต่ละมาตรฐานวิชาชีพของแต่ละประเภทวิชา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของงาน โดยทั่วไปในการประเมินทักษะเกณฑ์การประเมินที่ถือว่าผ่านการประเมินไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 60 จากคะแนนเต็ม การเรียนวิชาชีพควรเน้นที่การปฏิบัติได้จริง ฉะนั้นการวัดความสามารถของผู้ถูกประเมินควรเน้นที่การวัดทักษะเมื่อเป็นการวัดความสามารถ และต้องทำได้จริงตามมาตรฐานกำหนดไว้ ควรตั้งเกณฑ์ประเมินไว้ค่อนข้างสูง และระดับ ปวส. ควรมีเกณฑ์ผ่านสูงกว่าระดับ ปวช.

ในการประเมินมาตรฐานต้องแยกคะแนนทฤษฎีและปฏิบัติออกจากกัน และนำมาคิดรวมกันอีกครั้งโดยเฉลี่ยเป็นร้อยละจากคะแนนเต็มของทฤษฎีและปฏิบัติรวมกัน เช่น

ถ้ากำหนดเกณฑ์การผ่านของระดับ ปวช. คือ

ภาคทฤษฎีต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

ภาคปฏิบัติต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 65 ของคะแนนเต็ม

เมื่อนำคะแนนทั้งสองภาคมารวมกันต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 65 ของคะแนนเต็มภาคทฤษฎีและปฏิบัติรวมกัน

กรณีศึกษาของคะแนนเต็มของภาคทฤษฎี

ระดับ ปวส. ควรกำหนดเกณฑ์การผ่านสูงกว่า ปวช. คือ ภาคทฤษฎีต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 65 ของคะแนนเต็ม ภาคปฏิบัติต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม เมื่อนำคะแนนทั้งสองภาคมารวมกันต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มภาคทฤษฎีและปฏิบัติรวมกัน

ทั้งนี้ผู้เข้าทดสอบจะต้องผ่านการประเมินทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทั้งสองภาคจึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

ตัวอย่าง

ในการสอบมาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชาเครื่องกลกำหนดคะแนนเต็มภาคทฤษฎีเป็น 60 คะแนน และคะแนนเต็มภาคปฏิบัติเป็น 120 คะแนน

ผู้เข้าทดสอบต้องทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 36 คะแนนจากคะแนนเต็ม 60 คะแนนในภาคทฤษฎี (เกณฑ์ผ่านร้อยละ 60) และทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 78 คะแนนจากคะแนนเต็ม 120 คะแนนในภาคปฏิบัติ (เกณฑ์ผ่านร้อยละ 65) แต่ผู้เข้าทดสอบจะผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพได้ก็ต่อเมื่อทำคะแนนรวมกันทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติได้ไม่ต่ำกว่า 117 คะแนนจากคะแนนเต็ม 180 คะแนน (เกณฑ์ผ่านร้อยละ 65)

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

คำชี้แจงแบบประเมินผลภาคปฏิบัติ (รายกลุ่ม)

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขางานการขาย
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ชื่องาน การจัดแสดงสินค้าเพื่อเสนอขาย

ทักษะที่จะประเมิน

1. ความสามารถในการวางแผนการจัดแสดงสินค้า
2. ความสามารถในการจัดแสดงสินค้า
3. ความสามารถในการส่งเสริมการขาย
4. ความสามารถในการนำกระบวนการขายมาใช้
ประกอบการจัดแสดงสินค้า
5. การปฏิบัติกาเสนอขาย

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการประเมินปฏิบัติงานการจัดแสดงสินค้าเพื่อเสนอขาย
โดยมีลักษณะงานดังนี้ ใช้เวลาในการจัดแสดงและเสนอขาย 2 ชั่วโมง

1. จัดฉลากประเภทสินค้า
2. ออกแบบโดยการร่างภาพ
3. เตรียมอุปกรณ์ วัสดุ
4. จัดแสดงสินค้า กิจกรรมส่งเสริมการขาย พร้อมเสนอขาย

แบบการประเมินผลภาคปฏิบัติ

การจัดแสดงสินค้า การส่งเสริมการขาย และการเสนอขาย

รายชื่อ 1.....ชั้น.....เลขที่.....
2.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
	การจัดแสดงสินค้า					
1	นำเสนอใจ สวยงาม และถูกต้องตามลักษณะการจัดวาง					
2	จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ตกแต่งสินค้าเพิ่มเติม					
3	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
	การส่งเสริมการขาย					
4	ลักษณะชิ้นงานที่ใช้ในการส่งเสริมการขายเหมาะสมกับพื้นที่ขาย					
5	วิธีการส่งเสริมการขาย เหมาะสมกับลักษณะของสินค้าที่จัดเพื่อเสนอขาย					
6	ชิ้นงานที่ส่งเสริมการขาย เหมาะสมกับโอกาสและกลุ่มเป้าหมาย					
	การเสนอขาย					
7	การแต่งกาย บุคลิกภาพ					
8	ความกระตือรือร้น					
9	การเสนอการขายและการใช้คำพูดขาย (Sales Talk)					
10	วิธีการสาธิตสินค้า					
11	การตอบข้อโต้แย้ง					
12	การปิดการขาย					
	รวมคะแนน					

คะแนนที่ได้คือ.....

ผลการประเมิน ผ่าน ( ) ไม่ผ่าน ( )

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

( )

หมายเหตุ เกณฑ์การผ่านการประเมินคือ 36 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

การจัดแสดงสินค้า การส่งเสริมการขาย และการเสนอขาย					ข้อ
5	หมายถึง	ผลงานมีความสะอาดตา น่าสนใจ สวยงามมากที่สุด			5
4	หมายถึง	ผลงานมีความสะอาดตา น่าสนใจ สวยงามมาก			4
3	หมายถึง	ผลงานมีความสะอาดตา น่าสนใจ สวยงามปานกลาง			3
2	หมายถึง	ผลงานมีความสะอาดตา น่าสนใจ สวยงามน้อย			2
1	หมายถึง	ผลงานมีความสะอาดตา น่าสนใจ สวยงามน้อยที่สุด			1
ข้อ 2. การจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ตกแต่งเพิ่มเติม					
5	หมายถึง	เตรียมอุปกรณ์ตกแต่งเพิ่มเติมมาใช้ได้เหมาะสมมากที่สุด			5
4	หมายถึง	เตรียมอุปกรณ์ตกแต่งเพิ่มเติมมาใช้ได้เหมาะสมที่สุด			4
3	หมายถึง	เตรียมอุปกรณ์ตกแต่งเพิ่มเติมมาใช้ได้เหมาะสมปานกลาง			3
2	หมายถึง	เตรียมอุปกรณ์ตกแต่งเพิ่มเติมมาใช้ได้เหมาะสมน้อย			2
1	หมายถึง	ไม่เตรียมอุปกรณ์ตกแต่งเพิ่มเติมมาใช้เลย			1

ข้อ 3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

- 5 หมายถึง การเลือกวัสดุตกแต่งที่เหมาะสม เพิ่มคุณค่าแก่สินค้า
แปลกใหม่ น่าสนใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง การเลือกวัสดุตกแต่งที่เหมาะสม เพิ่มคุณค่าแก่สินค้า
แปลกใหม่ น่าสนใจมาก
- 3 หมายถึง การเลือกวัสดุตกแต่งที่เหมาะสม เพิ่มคุณค่าแก่สินค้า
แปลกใหม่ น่าสนใจปานกลาง
- 2 หมายถึง การเลือกวัสดุตกแต่งที่เหมาะสม เพิ่มคุณค่าแก่สินค้า
แปลกใหม่ น่าสนใจน้อย
- 1 หมายถึง การเลือกวัสดุตกแต่งที่เหมาะสม เพิ่มคุณค่าแก่สินค้า
แปลกใหม่ น่าสนใจน้อยที่สุด

ข้อ 4. ลักษณะของชิ้นงานที่ใช้ในการส่งเสริมการขายเหมาะสมกับพื้นที่ขาย

- 5 หมายถึง ลักษณะของชิ้นงานที่ใช้ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับ
พื้นที่มากที่สุด
- 4 หมายถึง ลักษณะของชิ้นงานที่ใช้ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับ
พื้นที่มาก
- 3 หมายถึง ลักษณะของชิ้นงานที่ใช้ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับ
พื้นที่ปานกลาง
- 2 หมายถึง ลักษณะของชิ้นงานที่ใช้ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับ
พื้นที่น้อย
- 1 หมายถึง ลักษณะของชิ้นงานที่ใช้ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับ
พื้นที่น้อยที่สุด

**ข้อ 5. วิธีการส่งเสริมการขายเหมาะสมกับลักษณะของสินค้าที่จัด
เพื่อเสนอขาย**

- 5 หมายถึง วิธีการส่งเสริมการขายเหมาะสมกับลักษณะของสินค้ามากที่สุด
- 4 หมายถึง วิธีการส่งเสริมการขายเหมาะสมกับลักษณะของสินค้ามาก
- 3 หมายถึง วิธีการส่งเสริมการขายเหมาะสมกับลักษณะของสินค้าปานกลาง
- 2 หมายถึง วิธีการส่งเสริมการขายเหมาะสมกับลักษณะของสินค้าน้อย
- 1 หมายถึง วิธีการส่งเสริมการขายเหมาะสมกับลักษณะของสินค้าน้อยที่สุด

ข้อ 6. ชิ้นงานที่ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับโอกาสและกลุ่มเป้าหมาย

- 5 หมายถึง ชิ้นงานที่ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับโอกาสและกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด
  - 4 หมายถึง ชิ้นงานที่ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับโอกาสและกลุ่มเป้าหมายมาก
  - 3 หมายถึง ชิ้นงานที่ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับโอกาสและกลุ่มเป้าหมายปานกลาง
  - 2 หมายถึง ชิ้นงานที่ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับโอกาสและกลุ่มเป้าหมายน้อย
  - 1 หมายถึง ชิ้นงานที่ส่งเสริมการขายเหมาะสมกับโอกาสและกลุ่มเป้าหมายน้อยที่สุด
-

ข้อ 7. การแต่งกาย บุคลิกภาพ

- 5 หมายถึง การแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย สะอาด และบุคลิกที่เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง การแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย สะอาด และบุคลิกที่เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง การแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย สะอาด และบุคลิกที่เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง การแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย สะอาด และบุคลิกที่เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง การแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย สะอาด และบุคลิกที่เหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ 8. ความกระตือรือร้น

- 5 หมายถึง มีความคล่องแคล่ว รวดเร็วในการเสนอขายมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคล่องแคล่ว รวดเร็วในการเสนอขายมาก
- 3 หมายถึง มีความคล่องแคล่ว รวดเร็วในการเสนอขายปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคล่องแคล่ว รวดเร็วในการเสนอขายน้อย
- 1 หมายถึง มีความคล่องแคล่ว รวดเร็วในการเสนอขายน้อยที่สุด

ข้อ 9. การเสนอขาย และการใช้คำพูดขาย (Sales Talk)

- 5 หมายถึง สามารถเสนอขายได้ถูกต้อง เหมาะสมกับลูกค้าและสินค้ามากที่สุด
- 4 หมายถึง สามารถเสนอขายได้ถูกต้อง เหมาะสมกับลูกค้าและสินค้ามาก
- 3 หมายถึง สามารถเสนอขายได้ถูกต้อง เหมาะสมกับลูกค้าและสินค้าปานกลาง
- 2 หมายถึง สามารถเสนอขายได้ถูกต้อง เหมาะสมกับลูกค้าและสินค้าน้อย
- 1 หมายถึง สามารถเสนอขายได้ถูกต้อง เหมาะสมกับลูกค้าและสินค้าน้อยที่สุด

ข้อ 10. วิธีการสาธิตสินค้า

- 5 หมายถึง สามารถแสดงวิธีการใช้สินค้า/ประโยชน์ของสินค้าได้ชัดเจนมากที่สุด
- 4 หมายถึง สามารถแสดงวิธีการใช้สินค้า /ประโยชน์ของสินค้าได้ชัดเจนมาก
- 3 หมายถึง สามารถแสดงวิธีการใช้สินค้า /ประโยชน์ของสินค้าได้ชัดเจนปานกลาง
- 2 หมายถึง สามารถแสดงวิธีการใช้สินค้า /ประโยชน์ของสินค้าได้ชัดเจนน้อย
- 1 หมายถึง สามารถแสดงวิธีการใช้สินค้า /ประโยชน์ของสินค้าได้ชัดเจนน้อยที่สุด

ข้อ 11. การตอบข้อโต้แย้ง

- 5 หมายถึง ใช้ปฏิภาณ ไหวพริบ ตอบข้อโต้แย้งของลูกค้าได้ชัดเจนมากที่สุด
- 4 หมายถึง ใช้ปฏิภาณ ไหวพริบ ตอบข้อโต้แย้งของลูกค้าได้ชัดเจนมาก
- 3 หมายถึง ใช้ปฏิภาณ ไหวพริบ ตอบข้อโต้แย้งของลูกค้าได้ชัดเจนปานกลาง
- 2 หมายถึง ใช้ปฏิภาณ ไหวพริบ ตอบข้อโต้แย้งของลูกค้าได้ชัดเจนน้อย
- 1 หมายถึง ใช้ปฏิภาณ ไหวพริบ ตอบข้อโต้แย้งของลูกค้าได้ชัดเจนน้อยที่สุด

ข้อ 12. การปิดการขาย

- 5 หมายถึง ทำให้ลูกค้ายอมรับในประโยชน์ของสินค้า ตัดสินใจซื้อสินค้าด้วยความพอใจและประทับใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง ทำให้ลูกค้ายอมรับในประโยชน์ของสินค้า ตัดสินใจซื้อสินค้าด้วยความพอใจและประทับใจมาก
- 3 หมายถึง ทำให้ลูกค้ายอมรับในประโยชน์ของสินค้า ตัดสินใจซื้อสินค้าด้วยความพอใจและประทับใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ทำให้ลูกค้ายอมรับในประโยชน์ของสินค้า ตัดสินใจซื้อสินค้าด้วยความพอใจและประทับใจน้อย
- 1 หมายถึง ทำให้ลูกค้ายอมรับในประโยชน์ของสินค้า ตัดสินใจซื้อสินค้าด้วยความพอใจและประทับใจน้อยที่สุด

แบบประเมินมาตรฐานวิชาชีพ (ภาคปฏิบัติ)

หลักสูตรประกาศนียบัตร ศึกษาศาสตร์ สาขา 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546)

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ภาคนงาการชย ระดับ ปวช.

ประเภทสินค้า	ปวช.	การจัดแสดงสินค้า			การส่งเสริมการขาย			การเสนอขาย					รวม	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				12
1.																
2.																
3.																
4.																
5.																
6.																
7.																
8.																
9.																
10.																

หมายเหตุ เกณฑ์การผ่านการประเมิน คือ 36 คะแนน

ลงชื่อ (

ผู้ประเมิน

)

รวบรวมโดย
นายวิรัช คุณวุฒิวานิช (virach@bpcd.net)

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
14 มิถุนายน 2549